

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJO

NAŠ LIST IZDAJA MISIJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOŽEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JANKO STRNAD, DOMŽALE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA STEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERTI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

Slomšku v spomin

»Našega škofa in stebra svete katoliške Cerkve, — očeta in branivca nas ubogih Slovencev, — našega prvega govornika in pisatelja ni več. Anton Martin Slomšek že počivajo v črni zemlji! Zgubili smo jih, ko jih najbolj potrebujemo, potrebujemo za sveto Cerkev, potrebujemo za naš mili jezik.«

Tako je pisal »Slov. Prijatelj« ob Slomškovu smrti.

Slomšek je bil sicer škof tam v daljnem Mariboru, ali njegov vpliv je segal tudi preko mej njegove škofije, tudi sem do nas, kar priča dopis iz Kranjskega, poslan istemu »Slovenskemu Prijatelju«.

»Smrt našega ljubljanskega očeta in apostola Slomška je tudi nam Kranjcem povsod silno srce užalostila. Le en glas gre od ust do ust: »Prezgodaj smo jih izgubili.« Zakaj tudi nam Kranjcem so bili skrbni oče, goreč apostol po svojih spisih in zlatih nauk. Leta 1848, ko si skoro nihče ni upal pričevanja dati resnici in pravici, so naš nepozabljeni Anton Martin srčno in neprestrašeno povzdignili svoj glas in nas s svojimi primernimi sestavki v nemškem in slovenskem ljubljanskem cerkvenem časopisu po pravem potu vodili skozi šumeče valove prevratov in prekucij. Bog povrni stoterno vse to našemu slovenskemu Zlatoustu v prelepi deželi, v kateri njih predhodnik, carigrajski patriarh, uživa nevenljivo slavo.«

Slomšek je bil naš narodni in verski vzgojitelj.

Kdo ve, kaj bi bilo z nami, če bi nam Bog ne bil dal Slomškega. Potopljeni bi bili v globinah nemškega jezikovnega morja.

Z besedo in z vsem svojim vplivom se je zavzel za šole v narodnem jeziku.

Zanje je pisal knjige, za šole je zlagal primerne pesmi, mnogo si je prizadeval za ustanavljanje novih šol in za zidanje šolskih poslopij. Spomina vredne so njegove besede: »Lepa cerkev in prostorna šola sta cele duhovnije čast in hvala, pa tudi dobiček.« Ali pa: »Moder in priden učitelj koristi človeškemu rodu več kot najslavnejši vojskovodja, ki stra-

še bi vam rad zapisal to ali ono njegovo bodrilno besedo, pa prostor ne dopušča.

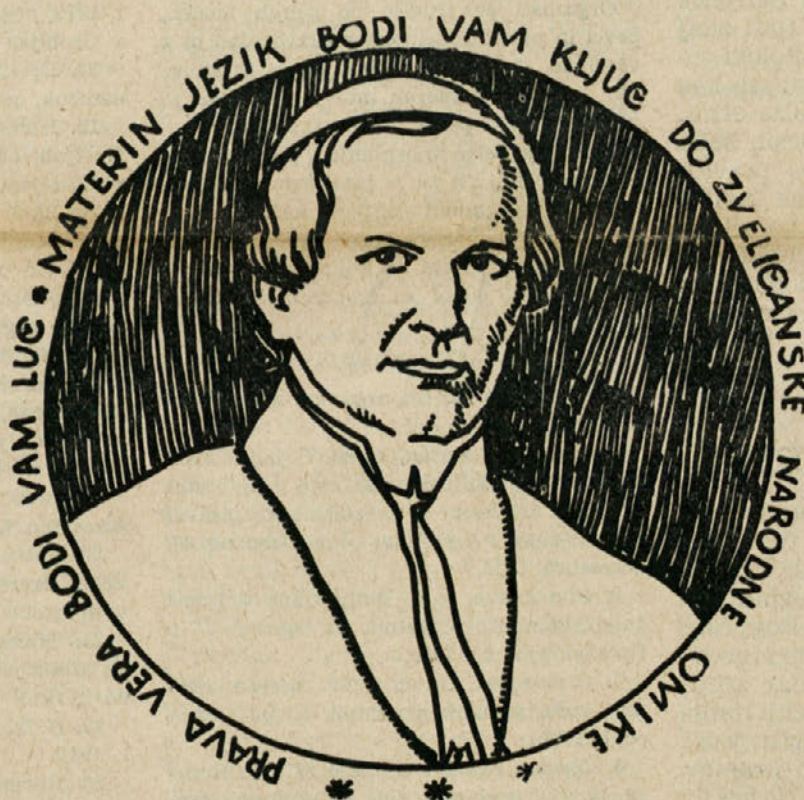
Slomšek pa je tudi naš verski apostol. Branil in čuval je sv. vero in njene resnice v krasnih pastirskih listih, podal nam je »Apostolsko hrano« in »Hrano evangeljskih nauk«, mladeničem je pokazal na »Življenja srečni pot« in dekletom je priporočal »Krščansko devištvo«. Odraslim in mladim je podajal najprimerjšo hrano v »Drobtinica«, po Mohorjevi družbi pa še danes deli svojemu narodu toliko lepega in primerne verskega beriva, da mu naš narod nikoli ne bo za to dosti hvaležen.

Ne morem pa se ločiti od Slomška, ne da bi se ob njegovem spominu spomnil še dveh mož, katerih ime je tesno zvezano s Slomškovim imenom.

Prvi ga nam je dal. To je duhovnik Jakob Prašnikar, roj. l. 1784 v Kolovratu, umrl l. 1841 kot župnik v Spodnji Polskavi. To je hvaležni Slomšek sam priznal: Brez Prašnikarja bi ne bilo Slomška. »Njegovo oko je gledalo polno ljubezni povsod za menoj, od tistega strašnega trenutka, ko mi je v 16.

letu prinesel žalostno novico v Celje: Anton, na tem svetu nimaš več matere. Ves potrj od tolike izgube sem stal zapuščen sirota na potu svojega izobraževanja, ko so naš nepozabljeni ravnatelj mene tolažeč prijeli za desnico, Prašnikarja pa za levico ter govorili pomebne besede: Jenjaj jokati, sirota, odslej bodo tale gospod tvoja mati. Kar je Prašnikar obljubil, je tudi izpolnil kakor mož beseda.«

In še je govoril Slomšek: »Kaj je meni storil, je znano Vsevednemu; da pa to očitno povem, zato mi rajni ni dal nobene priložnosti. Ne čuteč svo-

huje sovražnike, premaguje kraljestva in požiga mesta.«

Slomšek nas je učil svoj jezik spoštovati. Poslušajmo ga: »Kdor svoj materinski jezik zavrže, je podoben zmedenemu pijancu, ki zlato v prah potepta in ne ve, kakšno škodo si dela. Slovenski starši, ki slovensko znajo, pa svojih otrok slovenskega jezika ne naučijo, so nehvaležni hišniki, ki zapravijo svojim otrokom drago reč, ki so jim jo izročili njih dedi. Materinski jezik je najdražja dota, ki smo jo dobili od svojih starih.«

jih zmožnosti sem rasel podoben divjemu drevesu ... Ako sem kdaj v svojem pastirskem poklicu za omiko svojega naroda pridobil kakršnihkoli zaslug, bodisi z besedo, bodisi s pismom, pri vseh ima najlepši delež prvi odgojitelj moje mladosti. Ali bi sedaj ne smel jokati solze najprisrčnejše zahvale za najizvrstnejšim učiteljem moje mladosti?»

Drugo ime je pa dr. Andrej Karlin. On je storil prve korake, da bi bil Slomšek deležen časti oltarja. Ali je res, ali ne, ne vem: Zdi se mi pa, da se mi vsi premalo zavedamo pomembnosti tega koraka. Več vname, več ognja bi želel za to delo pri naših fantih in možeh, pa tudi pri dekletih in ženah. Imeti v nebesih svetnika rojaka, to je vendar največja čast, ki jo more biti naš narod deležen. In Slomšek je vreden te časti, naš narod pa je je potreben.

Končujem z besedo »Slov. Prijatelja«, kakor sem z njo začel: »Presvitli knez in škof Anton Martin so nam Slovence živeli, so nas Slovence v srcu nosili, so se za nas Slovence trudili tukaj na zemlji — tudi zdaj tam gori pred božjim prestolom ne bodo pozabili nas Slovencev: to nas tolaži, nam srce hladi in solze otira. Pa ne samo tam gori v nebesih bodo za nas Slovence in za naše pravice Boga prosili, tudi tukaj na zemlji bodo med nami hodili, nas bodrili in vnmali, nas vodili in učili: Njih lepa slovenska beseda bodo med Slovenci živela, dokler ne strohni poslednjega Slovenca kost in prah.« L.

*

Zahvala Stvarniku

Zahvaljen bodi, Gospod predobrotni, da si nam Slovincem dal tako lepe kraje, kjer prebivamo. — O da bi prav cenili in ljubili svojo domovino! — Zahvaljen bodi Gospod, naš Bog, Bog naših očetov in mater, za neprecenljivi, neizrekljivo dobroti dar svete vere! — O da bi bili v resnici Kristusovi z vsem mišljenjem in ravnanjem! Zahvaljen bodi, da je toliko hramov med nami, posvečenih Tebi, Najvišji! O, kako nas pozdravljajo ljubke cerkvice in mogočne posvečene stavbe ter nam kličejo: »Spominjajte se, da je Gospod, vaš Bog, Vsevedni in vsevidni, povsod pričuje! — Ne grešite! Ne skrunite božjega Imena! Posvečujte Gospodove dni!! — Po vzgledu vaših pradedov in pramater! Ohranite sv. vero!« — — —

Zahvaljen bodi, Gospod Bog, da si tudi nam Slovincem podelil toliko svetniških duš! In toliko apostolskih dušnih pastirjev! — Zahvaljen bodi, Gospod Bog, da sta nam vzornika tudi Baraga in Slomšek, tvoja ljubljena naša! — O, poveljuj ju v

Cerkveno petje in orglanje v kamniški dekaniji

Škofijski ordinariat v Ljubljani je za vse dekanije v škofiji imenoval posebne »organistovske nadzornike«, ki »naj skušajo« — tako jim naroča v posebnem navodilu — »na kakršenkoli način dobiti vpogled v cerkveno glasbene razmere dotične dekanije« ter »naj poročila o tem njemu pošljejo do konca leta 1930.«

Za kamniško dekanijo je bil v to določen pisec teh vrstic.

S sodelovanjem č. duhovščine v dekaniji je sestavil zahtevano poročilo o stanju, kakršno je bilo leta 1930, in ga odposlal na pristojno mesto.

Izrekla se je želja, da bi se to poročilo, primerno in poljudno prirejeno, objavilo na tem mestu, ker je zadeva, ki jo obravnava, vsekako važna in tudi za zgodovino dekanije pomenljiva.

Toliko v pojasnilo.

Splošno je petje in orglanje v vsej dekaniji na sorazmerno zelo visoki stopnji.

Organisti se trudijo po svojih močeh, pevci in pevke sodelujejo požrtvovalno in z veseljem, duhovniki skrbijo zanje in store, kar v danih razmerah morejo, ljudstvo je vneto za lepo petje in si ga zaželi.

Za stanje petja in orglanja v posameznih župnijah pa je predvsem merodajno, kateri organisti delujejo, kakšne orgle so jim na razpolago, kako je s pevskega zbori, kakšno petje se goji, kako se tudi v tem oziru skrbi za izobrazbo in pravi napredek.

I. Organisti

Leta 1930 so bili tile organisti nastavljeni v dekaniji:

1. Mazovnik Anton, rojen 7. julija 1902 na Ježici, dovršil orglarsko šolo v Ljubljani l. 1918, uslužben v železničarski pisarni drž. železnice v Ljubljani — v Dobu od 29. decembra 1928.
2. Flis Jakob, r. 6. junija 1868 v Domžalah, samouk, posestnik in trgovec — v Domžalah od l. 1896.
3. Ormovšek Anton, r. 9. marca 1886 na Gozdu, samouk, posestnik — na Gozdu od l. 1910.
4. Jerman Pavel, r. 4. maja 1876 na Homcu, dovršil orglarsko šolo v Ljubljani, cerkovnik in urar — na Homcu od l. 1921.
5. Bernot Anton, r. 2. jan. 1863 v Stranjah, se je učil orglanja pri svojem bratu organistu, posestnik — v Ihanu od 1. marca 1930.

vesoljni Cerkvi, naš pa očisti, dvigni in posveti, da bomo tvoji na veke!

Zahvaljen bodi Gospod Bog, naš Stvarnik in Oče in najvišji Vladar, zahvaljen za vse, kar si podelil sveti katoliški Cerkvi, naši duhovni Materi in učiteljici kreposti! — Zahvaljen bodi za vse, kar si podelil našemu slovenskemu rodu!

(Pesem v nevez. besedi. P. Evstahij, OFM)

6. Heybal Jos., r. 22. maja 1882 v Strassnitzu na Moravskem, dovršil orglarsko šolo v Ljubljani l. 1903, poučeval zasebno klavir in gosli — v Kamniku od 3. julija 1903.

7. Fr. Kanizij Fricelj — v frančiškanski cerkvi v Kamniku od 7. sept. 1929.

8. Plevel Franc, r. 4. maja 1896 v Podgorju, dovršil orglarsko šolo v Ljubljani l. 1914 — v Radomljah od aprila 1928.

9. Grkman Janez, r. 5. nov. 1861 v Tunicah, samouk — v Komendi od 29. aprila 1907.

10. Čadež Terezija, r. 3. okt. 1894 v Kamniku, se je zasebno učila orglanja, sestra g. župnika — v Mekinjah od l. 1919.

11. Lipar Peter, r. 5. julija 1884 v Mengšu, dovršil orglarsko šolo v Ljubljani l. 1900, posestnik in župan — v Mengšu od l. 1900.

12. Armeni Luka, r. 9. okt. 1871 v Trbovljah, dovršil orglarsko šolo v Ljubljani l. 1891 — v Trzinu od 24. aprila 1930.

13. Sicherl Josip, r. 4. marca 1860 v Sostrem, dovršil orglarsko šolo v Ljubljani l. 1879, organist v pok. uč. iz prijaznosti — v Grobljah od 1. okt. 1928.

14. Drolc Franc, 5. avg. 1907 v Motniku, samouk, cerkovnik — v Motniku od l. 1927.

15. Humar Franc, r. 25. marca 1905 v Nevljah, obiskoval eno leto orglarsko šolo v Ljubljani — v Nevljah od l. 1925.

16. Skok Anton, r. 2. febr. 1855 v Drenčah (nekd. Beneška Slovenija), samouk, — na Rovih od l. 1926.

17. Suštar Janez, r. 28. jan. 1902 na Selih, dovršil orglarsko šolo v Ljubljani l. 1922 — na Selih od 12. avg. 1927.

18. Turnšek Franc, r. 5. aprila 1903 v Braslovčah, dovršil Brvarjevo orglarsko šolo v Celju, cerkovnik in mrliški ogleda — v Stranjah od 1. jul. 1927.

19. Rožič Viljem, šolski upravitelj — v Šmartinu v Tuhinju od 21. nov. 1929.

20. Suštar Janez, r. 4. junija 1866 na Selih, dovršil orglarsko šolo v Ljubljani — v Špitaliču od l. 1910.

21. Traven Peregrina, r. 13. sept. 1896 na Mlaki, samoukinja, šivilja — v Tunicah od l. 1915.

22. G. župnik Janc Peter — v Vodicah od l. 1919.

23. Rosulnik Andrej, samouk — v Senkovem turnu.

24. Brnot Ivana, r. 5. maja 1894 v Zgor. Palovčah, samoukinja — na Vranji peči.

25. Hribar Franc, r. 23. sept. 1868 v Zg. Tuhinju, dovršil orglarsko šolo v Ljubljani l. 1884, obč. sluga — v Zg. Tuhinju od 26. sept. 1884.

Na Skaručini ni organista. Ob romanjih pride navadno organist s pevci od drugod. Skupno je bilo v dekaniji 25 organistovskih moči, 22 moških, 3 ženske.

Orglarsko šolo jih je dovršilo 11, 10 v Ljubljani, 1 v Celju. Samoukov je bilo 8.

II. Orgle

Oglejmo si jih kar po posameznih župnijah in sicer: Kdo je njihov mojster, kdaj

so bile postavljene in koliko registrov in manualov imajo.

Dob: Brata Zupan, op. 62, 12 r. 2 m.

Domžale: Jenko Franc, 1928, 19 r., 2 m.

Prejšnje je postavil l. 1866 Goršič Franc s 6 r., 1 m. in so sedaj na Rovih.

Gozd: Valentinčič Anton, 1840, 7. r. 1 m.

Homec: Bumpel Peter, 1839, popravljen l. 1930, 13 r., 2 m., popravljen l. 1897 in 1931.

Ihan: Bumpel Peter, 1830, 10 r., 1 m.

Kamnik (dek. cerkev): Milavec Ivan, 1913, 31 r., 2 m.

Kamnik (franc. cerkev): Goršič Franc, 1877, 22 r., 2 m.

Radomlje: Brata Zupan, 3 r., 1 m.

Komenda: Mauracher Jožef, 1899, 17 r., 2 m.

Mekinje: Nepoznan mojster, 1720, 15 r., 2 m. pod opatico pl. Gallenberg.

Mengeš: Goršič Franc, 1890, 19 r., 2 m.

Trzin: Milavec Ivan, op. 14, 9 r., 1 m.

Groblje: velik pedalni harmonij.

Motnik: Bumpel Peter, 1831, 9 r., 1 m., skrajšan pedal.

Nevlje: Brata Zupan, 1890, 8 r., 1 m.

Rova: Goršič Franc, 1866 za podružno cerkev na Goričici (Domžale); za Rova popravljen in dopolnil Jenko Franc 1929, 7 r., 1 m.

Sela: Brata Zupan, prenovil Jenko Franc 1929, 14 r., 2 m.

Stranje: Bumpel Peter, 1831, 10 r., 1 m.

Šmartin v Tuhinju: Bumpel Peter, 1830, 12 r., 1 m.

Špitalič: Naraks Ivan, 1916, 13 r., 2 m.

Tunice: Crisman Franc Ks. 1763 pri uršulinkah v Ljubljani, 18 r., 2 m.

Vodice: Jenko Franc, 1931, 27 r., 2 m. prej od potresa harmonij.

Skaručina: Mojster nepoznan, okrog l. 1800, 10 r., 1 m. na orglah napis 1895 V. t.

Šinkov Turn: majhen harmonij, ki zadostuje.

Vranja peč: Brata Zupan, 1905, 10 r., 1 m.

Zgornji Tuhinj: Bumpel Peter, 1834, 14 r., 1 m. skrajšan pedal.

Skupno je bilo v vseh cerkvah dekanije 24 orgel in 2 harmonija.

Največ orgel je postavil Bumpel 6, br. Zupan 5, Goršič 3, Milavec in Jenko po 2, Crisman, Valentinčič, Mauracher, Naraks po 1, od nepoznatih mojstrov 2.

III. Zbori

Po številu pevcev in pevk bi bila razvrstitev cerkvenih zborov v dekaniji l. 1930 nekako takale:

1. Radomlje (35); 2. Vodice (32); 3. Dob, Kamnik in Mekinje (24); 4. Mengeš (22); 5. Homec (20); 6. Groblje (18); 7. Frančiškani v Kamniku (16); 8. Nevlje in Stranje (15); 9. Domžale, Ihan, Gozd, Komenda, Špitalič in Tunice (12); 10. Motnik in Trzin (11); 11. Šmartin v Tuhinju in Zg. Tuhinj (10); 12. Rova (9); 13. Sela in Vranja peč (8); 14. Šinkov Turn (6); 15. Skaručina (4).

Skušnje za petje so imeli v šestnajstih duhovnijah redno po dvakrat na teden, tudi po večkrat, na petih po potrebi in na petih ob nedeljah.

Pri petih mašah so peli v enajstih cerkvah vedno latinsko, od teh v sedmih strogo liturgično, tudi koralne speve, v sedmih mešano, včasih latinsko, ob največjih praznikih, sicer slovensko, v osmih vedno in izključno slovensko.

Skupno ljudsko petje se je gojilo povsod pri petih litanijah in blagoslovih, v Vodica in na Vranji peči večkrat tudi pri sv. maši, v Kamniku in Mekinjah zlasti tudi pri šolskih mašah, v Motniku tudi pri skupnih molitvenih urah, v Zg. Tuhinju tudi sicer, ker tam »ljudstvo rado poje«.

IV. Cerkevni Glasbenik

Za pravi pevski in glasbeni napredek je vsakemu organistu kar najnujnejše potrebno izvrstno urejevano strokovno glasilo »Cerkevni Glasbenik«. Z njim in po njem se kar naprej glasbeno uči, napreduje. Sicer

Srebrna sv. maša

Č. g. Ivan Primar, Kamnik.

Proslava srebrnomašniškega jubileja preč. g. Ivana Primarja se je vršila na praznik Marijinega rojstva s sledečim sporedom: Na predvečer je cerkveni pevski zbor priredil podoknico, ki je obsegala sledeče pesmice: Pozdrav, Serenada, Večer.

Z okna se je jubilar zahvalil s kratkimi in jedrnatimi besedami za lepo slovensko pesem, ki izraža slovensko čuvstvovanje in miselnost, ki se kaže zlasti v pravem razumevanju slovenskega duhovništva. Živahen aplavz zbranega ljudstva je bil dokaz da je občinstvo besede prav razumelo!

Drugo jutro je daroval g. jubilar srebrno sv. mašo, pri kateri sta asistiral preč. g. Miha Jenko in č. g. p. Evstahij Berlec. Slavnostno pridigo je govoril preč. g. Matej Rihar, ki je tudi pred 25 leti govoril današnjemu slavljencu pri njegovi novi sv. maši.

Popoldne pa je katoliška mladina priredila slavnostno akademijo v Kamniškem domu. Prostrana dvorana je bila do zadnjega kotička napolnjena, kar je v Kamniku malokdaj. Tu so se poklonile razne mladinske organizacije, v katerih je gosp. jubilar dolgo let aktivno deloval. Vrstili so se pozdravi, deklamacije, govori,

pade v neko samozadovoljstvo s tem, kar se je prej naučil in — zaostane.

V dekaniji je 21 cerkva naročenih nanj in ga tudi v redu plačujejo.

Povsod skrbe, da ga tudi organisti res dobijo v roke.

Na štirih krajih so tudi organisti sami nanj naročeni.

V. Muzikalije

Povsod jih naročajo in plačujejo cerkve.

Na štirih krajih imajo hranjene v »omari na koru«, sicer drugod.

Inventarne zapisnike imajo v redu.

Tako to skromno poročilo!

In vendar priča tudi ono, kako veliko, eminentno kulturno in vzgojno delo vrši katoliška Cerkev tudi med našim ljudstvom kar naprej in vsepovsod, kjer in kolikor le more!

Fr. Bernik.

petje in igrice. Zlasti je bila ganljiva zadnja točka sporeda: rajanje. Tu je mladina naravnost obsula s cvetjem gospoda jubilarja. Upamo, da je ta proslava dokument prave hvaležnosti in izraz iskrenih simpatij in spoštovanja katoliškega ljudstva slovenskemu mučeniku — svečeniku.

1932 OKTOBER 31 dni

Hrv. = Listopad; Srb. = Oktobar; češk. = říjen; Polj. = Paždziernik; Rusk. = Oktjabr

1 S. Remigij, škof	
2 N. 20. pb., roženvska	Jan 4, 46-53
3 P. Terezika Det. Jez.	
4 T. Frančišek Asiški	
5 S. Placid in tovariši	
6 Č. Brunon, spoznav.	
7 P. Kralj, sv. rož. venca	
8 S. Brigita, Simeon	
9 N. 21. pobinkošna	Mt 18, 23-35
10 P. Frančišek Borgia	
11 T. Aleksander Sauli	
12 S. Maksimilijan, škof	
13 Č. Edvard, kralj	
14 P. Kalist, pap.; Just	
15 S. Terezija Avilska, d.	
16 N. 22. pob. žegnanska	Mt 22, 15-21
17 P. Margareta M. Alak.	
18 T. Luka, evangelist	
19 S. Peter Alcantara	
20 Č. Janez Kancij, sp.	
21 P. Uršula in tovarišice	
22 S. Kordula, Fides, m.	
23 N. 23. pobinkošna	Mt 9, 18-26
24 P. Rafael, nadangel	
25 T. Krizant in Darija	
26 S. Evarist, papež, m.	
27 Č. Frumencij, škof	
28 P. Simon in Juda, ap.	
29 S. Narcis, škof; Ida	
30 N. 24. pb.; Krist. Kralj	Jan 18, 33-37
31 P. Volbenk, škof	Mt 8, 23-27

Kupim

korenine od jesenskega podleska, lepo narezane na liste, posušene in snažne.

Ant. Stergar, Kamnik.

Z našega razgledišča

KAMNIK. Društvo »Kamnik« je ustanovilo dva nova odseka in sicer pevskega in dekliškega. — Fantovski odsek je že pričel z rednimi fantovskimi večeri! Dekliški večeri se vrše v četrtnih, fantovski pa v sredah. — Fantovski in dekliški sestanki. Zopet smo pričeli z njimi. Fantje in dekleta poslužite se prilike za Vašo izobrazbo. Za fante so sestanki vsako sredo ob 8 zvečer v društveni sobi Kamniškega doma, za dekleta pa vsak drug četrtek ob 8 zvečer v kaplanijski dvorani. Prihodnji sestanek za dekleta bo torej 6. oktobra. — **Sprejem v Mar. vrtec.** Lep otroški praznik smo imeli na Vel. Šmaren, ker je bil ta dan sprejem v Mar. vrtec. Zjutraj so pristopili člani in članice k skupnemu sv. obhajilu, popoldne pred 2. uro pa so se zbrali v kaplanijski dvorani, od koder je bil slovesen vhod v cerkev. Služba božja je bila namenjena, kar se je videlo iz lepo zasnovanega govora veleč. g. dekana Riharja, otrokom in staršem. Po govoru je bil sprejem, pri katerem je 27 dečkov in 33 deklic obljubilo zvestobo Mariji. Tako šteje sešaj deški vrtec: 71 članov in dekliški 82 članic. Posebno pristrčno pri tej pobožnosti je bilo petje otrok. Po sprejemu so bile pete litanijske Mat. božje. Daj Bog, da bi ta dan rodil tratinah sadov in dušah nedolžne mladine. — **Izleti Marijinih družb.** Tudi za pošteno razvedrilo je bilo preskrbljeno v naših kongregacijah. Dne 12. jun. je priredila dekl. Mar. družba celodnevni izlet v Celje. Peljali smo se z avtobusom — 36 deklet — preko lepe tuhinjske doline v zeleno štajersko, nazaj pa mimo Troian. Lepo mesto Celje smo si do dobra ogledali pod vodstvom našega voditelja in njegovega prijatelja g. patra Severina iz kapucinskega samostana. Dne 17. julija pa smo imeli poldnevni izlet na Homec mesto običajnega shoda. Prav lepo je bilo pri naši Materi v ljubkem homškem svetišču. Člani in članice Marijinega vrta pa so imeli dne 4. avg. izlet na Šmarno goru — 60 otrok in nekaj odraslih. Gospo-

du župniku Jancu iz Vodice so otroci prav hvaležni, ker jim je tako lepo razkazal in razložil umetnosti šmarogorske cerkve. Taki izleti — z božjo službo — so poleg poštenega razvedrila velikega pomena tudi v dušnem pogledu.

STRANJE. V Stahovci je umrla v nedeljo, dne 4. sept. ga. Alojzija Prelesnik, dolgoletna gospodinja znane gostilne pri »Korlnu«. Bog ji daj svoj mir! — Suša je pri nas huda; pa pravijo, da smo še lahko zadovoljni, ker je drugod še huiša. Živina se je že večidel vrnila s planine. Letos so imeli naši ljudje ondi mlekarstvo in so dobili za mleko čedne denarce.

MEKINJE. Cerkevni pevski zbor je imel 21. avg. popoldne izlet na Rova. Župnik iz Mekinj je imel tam govor o pomenu ljudskega petja, temu so sledile pete litanije M. b. — Teden nato so priredili »Planinci« (pevski odsek Prosvet. društva v Mekinjah) pevski koncert v tukajšnjem Društvenem domu. Kljub silni vročini je bil koncert izborno obiskan, saj pa je to tudi zaslužil. Pod vodstvom domačina bogoslovca K. Babnika je moški in mešani zbor res dovršeno odpel 18 pesmi. Pa so se tudi zares potrudili pevci in pevke, tako da so nudili vsem krasen umetniški užitek. — Slavnostni govor na Vel. Šmaren je imel g. J. Šporn iz Grobelj, na Mali Šmaren pa g. D. Gabrieli Cevo iz Zagreba, rodom Kamničan. Splošno je imela župna cerkev med šmarnimi mašami veliko obiskovalcev kakor je to v smislu starega pregovora: enkrat iti na sv. Višarje ali med šmarnimi mašami trikrat v mekinjsko župno cerkev je pred Bogom eno in isto!!

VOĐICE. Služba božja v oktobru: Na raznišensko nedeljo je na Šmarni gori prva služba božja ob 7, drugo duhovno opravilo pa ob 10. V ponedeljek nato pa je ob 7 spominsko opravilo za vse umrle romarje, sv. maša in molitve na grobeh. S tem se zaključuje leto redne romarske pobožnosti na Gori. Vendar bo še dokler bo ugodno vreme ob nedeljah in praznikih ob 10 sv. maša s pridigo. — Drugo nedeljo v

oktobru obhajamo farno žegnanje ali proščenje. Ob 10 bo slovesno farno opravilo. Ta dan bo tudi prvič gorela elektrika v cerkvi. Ker je bilo letos pri nas že dosti pretepoz upam, da bomo ta za nas pomembni dan preživeli v strahu božjem brez nesrečnih plesov in veselja. Pri obeh glavnih opravilih bo darovanje za cerkvene potrebe. Nova napeljava elektrike stane velike tisočake, zato se zaveda dobri faran, da je vsakega dolžnost prispevati za čast božjo. — Novi trije lestenci so pa res krasno delo pasarja Janeza Dervnovška iz Ljubljane. Ni bilo mogoče primernejšega za to cerkev kot ti lestenci. Tudi nova svetila na stenah so nekaj edinstvenega. — Dne 28. oktobra na praznik sv. Simona je sveta maša za pokojnega župnika Simona Žužka, velikega dobrotnika te cerkve.

SV. TROJICA PRI MORAVČAH. Po rodovini »Raben« se je imenoval tedaj grad, ki so ga gradili na podarjenem posestvu »Rabensberg«. Tako so ga imenovali sprva nemški plemiči. Slovenci pa so ta kraj no svoje imenovali Koprivnik. To ime je bilo skozi stoletja splošno v rabi, o čemur priča stari kronist Valvasor. Graščinski uradi so dosledno pisali Rabensberg; ko so pa te nadomestili 1. 1848. c. kr. uradi, se je to ime pridržalo in staro ime Koprivnik pa izpuščeno. Gospodje Rabensbergi: Ulrik (1189), Bertold in njegov sin Engel-skalk (1198), ki se imenujejo med pričami. L. 1260, dne 1. nov. se imenujeta zlasti Gebhard iz Limberga (gore) in Bertold pl. Rabensberg v darilni listini, ko je namreč Ulrik, koroški vojvoda in gospod Kranjske, podaril kartuzijanskemu samostanu v Bistri pri Borovnici nolog Vrhniko 48 zemljišč. Od teh jih je bilo 5 v Tustanju in 5 v pa v Svinjah, tudi blizu Moravč (skupaj 10) in do katerih sta imenovana plemiča imela pravico in sta se izkazala s tem kot dobrotnika kartuzije v Bistri. Toda tu in drugod imenovani Rabensbergi pripadajo lahko tudi gradu Ravni breg blizu Celja v Rožni dolini. Tudi Vranja peč nad Kamnikom si lasti grad Rabensberg (stein) ime-

Janez Langerholz:

Iz njegovih zapiskov

POVEST. — Nadaljevanje.

Zamislil sem se. Koliko prahu mora biti v moji duši že samo iz dolgih bosenskih let! Nemogoče ga bo izbrisati. In vendar vem, da je moja mati tudi hodila k sv. obhajilu in tudi Robidovo Miciko sem nekaterikrat videl na istem potu. Ali naj se odločim tudi jaz? Rad bi bil pri materi ne samo v grobu, ampak tudi v večnosti. Toda, toda... Kje je voz, ki bi prepeljal toliko smeti? Ne, ne, ostanimo raje pri starem.

Mati, mati! Ko bi ti vedela, koliko je tiste dni trpel tvoj sin!

Par noči nisem skoro nič spal. Samo mislil sem in mislil...

Ni bilo izhoda drugod, obrnil sem se spet na sestro Gabrielo. Potožil sem ji svoje skrbi, razodel sem ji strah pred spovednikom: kako bo zaropotal nad mano, ko bo zaslišal, kakšna zguba se z njim razgovarja in mu odkriva temna pota svojega življenja. Lažje bi bil odkril svoje blodnje sestri Gabrieli, pa sem se bal, da bi z njimi ne pohujšal tega zlatega bitja.

Sestra Gabriela me je bodrila, mi je dajala poguma in je prevzela nekako posredovalno vlogo med menoj in med spovednikom. Pod volivom njene prepričevalne besede se je tovil led in bil sem pripravljen na vse.

Po dolgi vrsti bosanskih let in še malo nazaj sem spet dosegel spravo z Bogom. Lahko bi bil vriskal in skakal, tako sem bil vesel tiste dni. Zakaj, ne samo nekaj prahu, cele zaloge težke prsti in debelega kamenja sem odvalil od sebe. In dobra sestra Gabriela ni bila nič manj vesela, ko je gledala pred seboj svojega rojaka vsega prerujenega in pomlajenega.

Po nekaj tednih sem zapuščal dvakrat ozdravljen sarajevsko bolnico.

Noga je bila spet taka, da sem lahko hodil. Za težka dela seveda ni bila. Na zunaj nisem bil več tak korenjak, kakršen sem bil prej. Pa sem bil vesel, da sem vsaj lahko hodil. Samo takole pred hudim vremenom sem včasih trpel neznosne bolečine. Postal sem kar zanesljiv vremenski prerok. Kadar sem začel tožiti o svojih bolečinah, vselej so kmetje pohiteli z vozovi na polje in na travnike in so bili veseli, da so spravili suhe pridelke pod streho.

Po duši me ni trgalo. Miren sem bil in srečen, samega sebe vesel in sam s seboj zadovoljen, kakor že davno ne. Nikdar ne bom dosti hvaležen vsem tistim, ki so mi pripomogli do dušnega zdravja, od Boga tam gori v nebesih pa na zemlji do blage sestre Gabriele, če bi živel še tudi celih sto let.

Samo ena skrb me je trla, ko so se bližali dnevi, da bo treba v bolnici drugim prepustiti svoj prostor.

Kam z menoj? Pot do težkega dela mi je zaprta. Lahkega kruha pa tudi ne bom dobil. Prihranjenega nimam nič. Torej...

Domov? Na občino? In potem po številkah, od hiše do hiše, In da bom povsod za priboljšek moral poslušati tisto zopno pesem: »Kjer si dosedaj hodil, pa še sedaj pojdi! Dokler si bil mlad in krepak, si prodajal svoje moči tujini in si tam zapravljaj svoj zaslužek, zdaj pa, ko nisi za nikamor, moramo pa mi skrbeti zate.«

O težki časi, ki se mi bližajo! Da bi jih ne bil nikoli dočakal!

Ko bi vsaj dobil dovoljenje, da smem beračiti po celem okraju. Ne kam lažje bi mi bilo. Umaknil bi se zavistnim pogledom domačih, šel bi

novan. Pa bodisi že kakorkoli glede tega imena. Sredi 14. stoletja se plemiči Rabensbergi ne omenjajo (sploh ne) več. Radi odročnosti so ta grad zapustili in zidali nov dom, kjer stoji danes grad in graščina Krumperk (ta je pod sv. Trojico blizu Doba). Grad Koprivnik pa je docela razpal. Takemu razpadu bi moglo biti krivo tudi to, da so tukajšnji plemiči začeli napadati mimo idočo potnike kot roparji ter da jih je zato zadela roka pravice, vsled česar jim je bil nato tudi še grad porušen.

IHAN. V graščini na Mali Loki zadnji čas vso stavbo temeljito prezidavajo in popravljajo. Postavili so lepo novo prostorno kapelo, tako da bo namenu za duhovne vaje kar mogoče prikladna. Dela bodo, tako upajo, dovršena v drugi polovici novembra, da se bodo z adventom lahko pričele duhovne vaje za žene in dekleta. — Že 31. julija tega leta je g. dr. Ciril Potočnik, škofijski vodja teh duhovnih vaj, blagoslovil glavni kamen kapele ob asistenci hišnega duhovnika g. Franca Pavlina in domačega župnika.

Preklic

Podpisana Bone Marija roj. Podbevšek na Rodici s tem obžalujem vse, kar sem govorila o Dimec Frančiški, pos. hčeri v Loki pri Mengšu. Izjavljam, da je vse neresnično in izmišljeno.

Zahvaljujem se ji za odstop od kaz. pregona in se zavežem plačati vse stroške za objavo preklica v »Slovenču« in »Našem listu« ter za odvetniške stroške.

Na Rodici, dne 10. sept. 1932.

Bone Marija.

med ljudi, ki me toliko ne poznajo in tako bi nekam lažje prenašal težo beraške palice in povžival grenkost naprošenega kruha.

VIII.

Prehitro sem se postaral.

Tale nesreča v Bosni mi je starost le še pospešila. Moral sem se sprijazniti z beraško palico. Kar zdi se mi, da mi bo ostala verna tovarišica prav do črnega groba. Počasi se premikam z njeno pomočjo od vasi do vasi. Zakaj desna noga noče in noče, da bi hodil tako kakor v nekdanjih dneh.

Naj bo, kakor Bog hoče!

Kadar prav težko hodim, si poiščem zunaj kje, v samoti in v hladni senci, miren kotiček, kjer me nobena stvar ne more motiti. Tam premišlujem, tam včasih prebiram te svoje spomine, včasih v njih kaj popravim, včasih jih nadaljujem. Vse to mi je v veliko tolažbo.

Kadar mi pride na misel življenje v domači hiši v tistih prvih najbolj jasnih dneh mojega življenja, takrat mi pridejo na misel tiste besede, ki sem jih v svojih dijaških letih ponavljal sam in slišal tudi druge, ki so jih ponavljali:

34. »Tole pa se nanaša na bogatine in gospodarje: ne smejo imeti delavcev za sužnje; pravičnost zahteva, da v njih spoštujemo dostojanstvo osebnosti, zlasti ker je poveljana s posebnim znamenjem krščanstva. Kristno delo (rokodelstvo in obrt) ni človeku v sramoto, ampak v čast, bodisi če poslušamo naravno pamet ali krščansko modroslovje, ker nudi pošteno možnost, ohraniti si življenje. Sramotno in nečloveško pa je, če kdo ljudi zlorablja kot blago, za dobiček, ter jih ne ceni višje kakor toliko, kolikor premorejo s svojimi mišicami in močmi. Enako je zapovedano, da se je treba ozirati na verske dolžnosti in duševno izobrazbo proletarcev. Zato je dolžnost gospodarjev, da ukredujejo, da more delavec primerno dobo časa posvetiti svojemu verskemu čutu, da se človeka ne sme izpostavljati vabam pokvarjenosti in mikom greha, da se na noben način ne sme odvrčati od skrbi za dom in od ljubezni do varčevanja. Istotako se ne sme nalagati človeku več dela kakor morejo prenesti njegove moči, in ne take vrste dela, ki bi ne bilo v skladu z njegovo starostjo in spolom. Med mnogostevilnimi dolžnostmi gospodarjev pa se odlikuje ona, da se mora dati vsakemu, kar je pravično. Res je treba preudariti mnoge stvari, da se pravično določi mera plačila, toda na splošno naj se spominjajo bogatini in gospodarji, da nobeno božje in človeško pravo ne dovoljuje stiskati radi lastne koristi siromakov in ubogih in iz tuje bede skušati doseči dobiček. Ogoliufati pa koga za pristojno plačilo, je velik zločin, ki glasno kliče v nebo po maščevalni jezi. »Glejte plačilo delavcev... ki ste ga vi poverili, vpjije, in njih vpitje je prišlo do ušes Gospoda vojnih trum« (Jak 5, 4). Končno naj se bogatini vestno varujejo, da nikakor ne škodujejo prihrankom proletarcev ne s silo ne

Da bil bi pač vedno tam gori ostal in čede očetove pasel!

A vrgla usoda nemila me je od doma že v rosi mladosti, in s kupo modrosti pojila me je, še bolj me je s kupo bridkosti...

Moj vzor je bil kmet.

Če bi me bil moj oče poslal v kmetijsko šolo, bi bil bolj pravo zadel, kakor da me je rinil v srednje šole, kjer se uče za gospode. Če bi bil predelal kako kmetijsko šolo, ha, to bi bil kmet, to bi bil posestnik, nazadnje celo župan!

Ali moj oče je bil še tistega starega prepričanja, da za kmeta ni treba nobene šole. Samo da zna konja zapreči, gnoj voziti, njivo preorati in drva cepiti, pa je za kmeta kar dosti učen. Pred »študiranim« kmetom je imel največji strah.

Študiran kmet je bil po mnenju mojega očeta lenuh in postopač. Zjutraj spi do milega dne. Ko so drugi že davno pri delu, se on še nekajkrat prav krepko pretegne, se obrne v steno in potem vnovič zaspi. Ko vstane, hoče imeti dober zajutrek, potem gre malo pogledat, kako posli delajo; domov grede stopi seveda v vaško gostilno in vride opoldne že precej natreskan domov. Popoldne se pa ista zgodba spet domalega ponovi.

Leon XIII.: človek in blago

z zvijačo ne z obrestnimi prevarami, in sicer to toliko bolj, ker oni niso dovolj zaščiteni pred krivico in nasilnostjo, in je njih imetek toliko bolj nedotakljiv, kolikor manjši je.»

Ostre besede rabi Leon XIII., n. pr. sramotno, nečloveško je, če kdo človeka zlorablja kot blago, za dobiček, ter jih ne ceni višje kakor toliko, kolikor premorejo s svojimi mišicami in močmi. Ako pa razmere kot so danes, premotrimo malo bolj od blizu, moramo priznati, da je papeževa obsodba čisto prava.

Vzemimo delavca v industrijskem ali temu podobnem podjetju. Koliko dobi plače? Plača se ravna po liberalnem gospodarskem načelu ponudbe in povpraševanja. Kar se tu imenuje plača, ni samo plača sama zase, ampak je vključena tudi hrana, stanovanje in obleka. Če je ponudba velika, pade plača lahko nizko, da kot plačilo ne ostane niti toliko, kolikor je najbolj potrebno za skromno krano in stanovanje. V takem primeru je delavec na slabšem kot delavna živina ali kakor je bil suženj v prejšnjih časih. Stanovanje delavca je večkrat slabše kot kakega dobro oskrbovanega konja in za hrano ne izda in ne more izdati toliko, kolikor izda gospodar za svojega konja. In takih primerov ni malo. Zato je pa papeževa obsodba čisto prava in tako ravnanje z ljudmi vpjije po maščevanju Gospodovem, čeprav se dogaja v tako imenovane prosvetljenem dvajsetem stoletju, ki hoče veljati za človekoljubno stoletje.

x.

Izšel je
MISIJSKI KOLEDAR
1933

Kadar gre te sorte kmet v mesto, mora biti oblečen seveda kakor gospod, peš ne sme iti, ampak peljati se mora na lahkem zapravljičku, potem pa mora med gospodo v gostilno in v kavarno, kajpada z dolgo cigaro v ustih. Tam potem modruje in sitnari med gospodo, bere mestne časopise, včasih se morebiti tudi malo pokrega, zvečer pa se vrača pijan domov.

Doma pa posli delajo, kakor hočejo. Leže, če se jim ne ljubi delati. Posestvo peša, zemljo prerašča osat in plevel, živina strada... vse toliko časa, dokler ne zapoje boben. Potem pa je študirane kmeta konec. On gre po svetu, družina mogoče z njim, nazadnje pa vsi pricaplajo nazaj in občina jih ima na glavi in gleda, kako bi se jih na lep način odkrižala.

To je bil po mnenju mojega očeta študirani kmet. Cel bavbav! In tak bi bil po njegovem mnenju gotovo tudi jaz, če bi bil šel v kmetijsko šolo.

Jaz sem si seveda študirane kmeta predstavljal malo drugače. Popisal sem ga svoje dni tudi očetu, pa s svojim mnenjem nisem prodril. To mi je pritrdil, da so to lepe besede, kar govorim, toda on še nobenega takega kmeta ne pozna. Kmet naj dela in gará, to je bila prva in glavna zapoved vse njegovi modrosti.

K petdesetemu godu

Dne 3. avgusta je bilo, ko je šel skozi Ihan častitljivi očak Abraham, potrkal na vrata pri g. župniku in mu povedal, da bo čez nekaj tednov praznoval petdeseti svoj god. To je č. gospod Janez Kepec tudi storil, obdan od čedne družbe svojih duhovnih sobratov. Ko je ihanski župnik zagledal v lepih gorenjskih Cerkljah luč tega sveta, so mu vile rojenice prerokovale, da ne bo kmetoval na cerkljanskih njivah. Zato so ga starši poslali naprej v šole, najprvo v Kranj, potem v Ljubljano, kjer je ravno pred 25 leti dovršil bogoslovne nauke. Prvo brazdo na njivi Gospodovi je zastavil v hriboviti župniji v Selcih na Gorenjskem, kjer je z majhnim presledkom, ki ga je preživel v Stari Loki, deloval skoraj 18 let. Od leta 1925 pa nadaljuje isto delo v Ihanu. Kjer hodi po Gospodovi njivi, gre za njim skrb za lepoto hiše božje, skrb za lepo petje, skrb za vzorno življenje mladine; najbolj so mu pa pri srcu možje in fantje. Stanovitni, dosledni. Ne odjenja, če tudi precej ne vidi sadov svojega dela. Stanovitne pa podpira Bog. Naj podpira našega Janeza še naprej, naj ga ohrani čvrstega in mladeniško navdušenega, da bo videl še zlatomašni jubilej! Vsi prijatelji mu to želimo.

L.

Duhovnik Gospodov

Vsak krščenec ima duhovniško in kraljevsko čast (I Petr 2, 5). Vsi so udje kraljevega in duhovniškega telesa Jezusa Kristusa, vsi so že zdaj deležni njegove zmage in njegovega kraljevega veličastva; vsi, kateri so bili v krstni uri sprejeti v občestvo svetnikov, so dolžni darovati vsakdanji dar molitve in hvalne daritve, so dolžni v strahu in trepetu delati za svoje zveličanje.

Razen tega splošnega duhovništva je dal Kristus svoji Cerkvi še posebno službo. To duhovniško službo je on pri zadnji večerji izročil apostolom. Tri leta je svoje apostole pripravljaval na to službo; slednjič jim da Svetega Duha in moč od zgoraj, da bodo nosilci in posredovalci zveličanja. Kristus sam bo pri njih do konca sveta. Njihova usta so Kristusova usta, on govori po njih. Njihovo delo je Kristusovo delo, on deluje po njih. Njihov blagoslov je Kristusov blagoslov, on blagoslavlja po njih. Kdor nje sprejme, sprejme njega; kdor nje zaničuje, zaničuje njega. Delokrog duhovnika je tako obsežen kakor je obsežna vera, in tak je njegov vpliv. Spoštovanje vere stoji in pade s spoštovanjem duhovniškega stanu. Pooblaščen od Boga, stoji duhovnik na življenjski poti kristjana; kot prerok božjih, svetih zakonov, kot glasnik velikih dolžnosti do Boga in do neumrjoče duše, kot zdravnik obdaran z božjo močjo, da zdravi na duši bolne in jim podeli spet veselje in srečo življenja: stoji kot oče in vodnik, ki skrbi za dragocene duše, kot delivec božjih skrivnosti.

Vse življenjske razmere človeka, njegov vstop na ta svet in ločitev od tod, so pod vplivom duhovnika. Koliko src, svetov in seboj sprtih src, najde pri njem tolažbo in mir! Vedno so ubogi imenovali duhovnika svojega očeta, žalostni svojega tolažnika, zatirani svojega varuha, obrekovani rešitelja svoje časti in vsi svojega učenika na potu kreposti in svetosti. — Ono občudovanja vredno vzvišenost, ki je mogla zadržati velikega Teodozija pri vratih svetišča, Atilo na potu v Rim, Ludovika XIV. pred oltarjem, ne doseže noben drug stan kot duhovniški.

To je tista čudovita moč, ki zna omehčati trdovratno srce in ga vrniti življenju, moč, ki brezčutnemu bogatinu v razkošni palači odpre roke, da trosi denar v naročje siromaku; moč, katera se ničesar ne boji in vse premaga, ako je treba dušo tolažiti, razsvetliti, rešiti; moč, katera neopazno prodre v vest, da se polasti žalostnih skrivnosti in izruje strasti s korenino nežno, toda krepko; moč, strašna in ljubezniva, dragocen vir, neusahljiv vir sprave, zadoščenja, povračila, pravega kesanja in vsega tega, kar je Bogu za nedolžnostjo najljubše; moč, katera stoji človeku ob strani že pri zibelki in ga blagoslavlja, in tudi še pri smrtni postelji, ko mu z genljivimi besedami v najnežnejše slovo zakliče: Pojdi, krščanska duša!

Nadnaravne moči ne najdemo nikjer — razen v katoliški Cerkvi.

(Vera in živ.)

Ob nedeljah in praznikih (Kamnik—Ljubljana): Kamnik 19.50, Jarše-Mengeš 20.07, Domžale 20.13, Trzin 20.18, Ljublj. 20.42.

Železniški vozni red												Kamnik - Ljubljana											
6.07	8.35	11.34	13.51	16.13	18.31	Ljubljana, gl. k.						6.55	8.12	10.36	13.26	15.47	18.15						
6.10	8.38	11.37	13.54	16.16	18.35	Ljubljana, gor. k.						6.52	8.10	10.34	13.24	15.45	18.13						
6.17	8.45	11.44	14.01	16.23	18.43	Ježica						6.43	8.01	10.25	13.15	15.30	18.04						
6.20	8.48	11.47	14.04	16.26	18.46	Črnuče						6.40	7.58	10.22	13.12	15.27	18.01						
6.32	8.56	11.55	14.12	16.34	18.56	Trzin						6.31	7.50	10.14	13.04	15.19	17.53						
6.37	9.01	12.00	14.17	16.39	19.01	Domžale						6.27	7.46	10.10	13.00	15.15	17.49						
6.44	9.08	12.06	14.23	16.45	19.08	Jarše-Mengeš						6.20	7.40	10.04	12.54	15.09	17.42						
6.48	9.12	12.10	14.27	16.49	19.12	Homec						6.16	7.37	10.01	12.51	15.06	17.38						
6.58	9.22	12.20	14.37	16.59	19.23	Kamnik						6.07	7.29	9.53	12.43	14.58	17.30						
7.00	9.24	12.22	14.39	17.01	19.25	Kamnik mesto						6.03	7.25	9.49	12.40	14.55	17.26						

MISIJONSKI KOLEDAR 1933 je izšel. Dobi se pri poverjenikih. 10 Din.

OTROŠKI KOTIČEK

PIŠE STRIČEK MATIČEK

Pojdimo spat...

Pojdimo spat,
lepe sanje sanjat
o božjem kralju
o svetem raju.
Mati Marija
po raju hodi,
milega Jezusčka
za ročko vodi.
Pred njima angelčki pojo,
za njima rožice cveto,
nad njima ptički žvrgole
tako lepo,
tako sladko,
da nam presunejo srce.

Anica je ubogala strička

Sedel sem v svoji sobici globoko zamišljen v knjigo, ki je ležala pred mano. Baš sem segel po svinčniku, da bi si zapisal neko misel, ki mi je ugajala, ko nekdo potrka na vrata, in nekaj trenutkov za tem sem že imel v roki šop pisem, ki so dospela na moje ime zadnje tri dni, ko me ni bilo doma.

Oči so mi obstale na velikih, dokaj okroglih, pa vendar nekoliko okornih črkah. — Bral sem: »Prečastiti gospod striček Matiček...« Bo pa že kaka moja nečakinja, sem si mislil in odprl pismo. Kot navadno sem tudi to pot najprej pogledal na podpis, ki se je glasil: »Vaša Anica, mala misijonarka«. Nato sem preletel z očmi tu pa tam nekoliko poševne vrste: »Dragi striček! Hvala Vam za prekornostne nauke, ki ste mi jih dali zadnjič. Ne morem Vam povedati, kako zelo sem srečna, kadar se ravnam po njih. Tako veselje čutim, ko zbiram žrtvice za misijone, da me kar nekaj sili, da bi tudi drugim razodela svoje zmagice. Pa tudi v tem sem se premagala. Samo Vam, striček, se drznem razodeti svojo skrivnost. Prosim pa Vas lepo, da tega nikomur ne poveste. — Dosedanje moje delo za misijone: Imela sem lepo zbirko krasnih podob, ki sem jih dobila od g. kateheta, od mamice, največ pa od strica gospoda... Tako rada sem imela te podobice kot Ivanček svojega konjička, da se vedno kremži, če mu ga vzame Lojzek. Vsak dan sem podobice nanovo pregledala ter prešela in natančno ponovila, kdo mi je dal to ali ono. Ko sem se pa včeraj spomnila na Vaše besede, da je treba Jezusa ljubiti bolj ko vse drugo, mi je nenadoma postalo jasno, da moram Jezusa ljubiti tudi bolj kot podobice. Danes zjutraj pa sem se s težkim srcem odločila, da bom svoje drage podobice darovala Jezusu. Prelepo škatičko s podobicami sem izročila materi in jo prosila, naj vse skupaj pošlje v Ljubljano za misijone. To je bila doslej moja največja žrtev za misijone. Pa tudi znamke zbiram v prid ubogim pogančkom. Doma sem jih nabrala že 67, jutri pa bom šla tudi k sosedom prosit zanje. Upam, da mi jih bo Ivanka, ki me ima tako rada, dala vsaj 40. Glejte, striček, tako bom v kratkem nabrala že skoro 150 znamk za misijone. Zelo ste mi priporočali molitev za misijone. Seveda sem tudi molila, pa sem Vam to skoro pozabila povedati, ker sem preveč mislila na podobice in na znam-

ke. — Se enkrat prosim, striček, da tega nikomur ne poveste, in oprostite, da Vas tako nadlegujem. Anica, mala misijonarka. Vedno bolj mi je drhtelo srce, ko sem bral to pisemce. Bog vodi to dusico, je bila moja prva misel. Sam Jezus ji je to navdihnil. Tvoje zmagice, Anica, niso samo tvoje. Jezus ti jih je pridobil. On Ti je dal moči, da si mogla toliko storiti zanj, ker je hotel na tebi pokazati tudi drugim otrokom, kako naj delajo za misijone. Zato, Anica, ne bodi huda, da sem objavil tvoje pismo.

Mati in hčerka Anica

Neki ženi je umrla hčerka Anica. Mati od žalosti ni ne pila ne jedla in je tri dni in tri noči jokala. Tretjo noč je mati zasнула. V snu je videla, da je prišla k njej Anica in držala v roki vrček. »Kaj si ti, Anica? In čemu tebi vrček?« — »V ta vrček, mamica, sem nabrala vse tvoje solze. Vidiš, vrček je poln do vrha. Ne plakaj več. Ako boš še plakala za menoj, bodo solze padale čez rob na zemljo in tedaj bo meni težko na onem svetu. Zdaj mi je dobro.« — Mati odslej ni več plakala po hčerki. Srečna je bila, da ji je dobro na onem svetu. (Kolački.)

Kadar se otrok uči držati žlico

Dete moje, primi žlico
z desno roko, ne z levico!
Desna roka — prava,
leva — potoglava;
desna roka — vzgodna,
leva je nerodna.
Ali kdor z obema dela,
dosti ima pila, jela,
zlate kaše, kruha, vina,
on i njega vsa družina.

Fran Levstik.

Lončar Matevž (Ribniška)

Nekoč sem šel grabit listje, ko so ravno graščinske kroute (krote, to besedo Ribničani zelo pogostoma rabijo) preganjale zajce. Majhnu čakam, kar se je zajec spustil name.

O pretetu ne bodi. De bi imel pūkšo pri sebi!

Nastavim grablje, že je počilu.

Letim po zajca, pa je stalu pri njem zelena krouta graščinska.

»Zajec je moj«, sem dejal.

Pa je krouta brž name zarežalu: »Kako se ti podstopiš streljat naše zajce? V kajho s tabo!«

»V kajho ne grem«, sem dejal. »Naj zame vaša kúha: za zajtrk: dobro jutro, za južino: počakaj, za večerjo: lahko noč — ta kúha je zame pregospoka. Gaspud, rajši odneham od zajca. Jast še vajdel najsem, da so grablje nabite.

Črez nekaj dni je pa prišlo ravno tista krouta krompir desetinit; mi je bilu braniu zajca, pa mu tudi jast najsem pustil krompirja. Se je pa ujezilu pa je šlu damu.

Drugi dan me pokličejo gnadjivi gaspud v graščino in me z debelim očesom pogledajo. »Ali se res braniš krompirjevo desetino odrajtat?«

»Gnadjivi gaspud, rajs.«

»Zakaj je pa ne daš?«

»Zetu, de ne!«

»Naredi tukaj križ, da se puntaš!«

»V imenu Boga Očeta, Sina in Svetega Duha, de ne dam!«

»Tukaj na papir naredi križ!«

»Kaj bom na papir dajlal, ko so me oča učili na čelu.«

Vajste, graščina si je zmeraj kaj novega izmislila.

Ankrat so nam bili napovajdali tlako, de smo zemljo vkup nosili z vseh krajev in naredili hrib sredi vrta. Zakaj? Zatu, da so potlej na krib postavili hišico, da so kroute kvartale v nji.

Šla sva ankrat z Anzljevimi Matijcem iz Jurjove bajte z domi pa sva se vračala taku trudna, da naju najsu kotajle noge več nositi, pa sva se usedla, pred očmi sva imela našo Veliko goro.

»Matevž«, mi pravi Anzljev Matijc, »pretetu so imeli opravilu, prajden so vkup zvljakli to goro.«

»Kdo?« sem vprašal. »Matijček, ali ne vaju, da je ves svajt, pa tudi hribe ustvarja?«

»Pajdi, pajdi«, mi odgovori, »sembrana gospoda je bila napovajdala tlako, pa jih je neumni kmet znosil vkup. Ampak jest jih ne bi, jest bi se puntal.«

»Nu«, sem dejal, »sva že dva, da se puntava zoper graščino.« (Súha roba.)

UGANKARJI

Šele nekaj tednov tega šolskega leta je begnilo mimo nas, pa je Matiček že začutil, da so njegovi mali prijatelji in prijateljice poprijeti za knjige ter se sprijaznili z »botrom«, ki ga navadno imenujemo peroro. Da so nečaki in nečakinje spet odprli ono škatičko, kjer hranijo peresa, sklepa striček iz tega, ker je dobil to pot mnogo zanimivih in ljubkih pisemc za naš kотиček. Škoda le, da nam ni v tej številki g. urednik prihranil več prostora, da bi mogli vse objaviti. Zato striček milo prosi vse drage nečake in ljube nečakinje, naj ne zamerijo, če danes ne objavimo njihovih pisem. Vsi pa se smete z gotovostjo zaneesti na Matičkovo besedo, ki vam zagotavlja, da pride v prihodnji številki vse zaostalo na vrsto.

Zadnja uganka ni bila težka. To vidi striček iz tega, ker se nekaterim niti vredno ni zdelo, poslati Matičku rešitve. V tem je Matiček drugačnega mnenja in obžaluje, da so nekateri njegovi mali prijatelji tako nekam visoki. Padla pa je stričku še druga misel v glavo. Kaj pa, če morda nečakom in nečakinjam ne ugaja rešitev ugank, ki se glasi: »Pridno se učimo, ker jih to nekoliko opominja k učenju. Ako drži to zadnje, sme Matiček upravičeno sklepati, da so rešivci ugank najmarljivejši učenci in učenke.

16 rešitev ugank je prejel striček. Ena ali dve niso prav do črke natančne, a so še vseeno toliko pravilno rešene, da je striček vseh naslednjih 16 imen zapisal na lističe, ki jih je zvil ter jih vrgel v klobuk; nato pa je poklical... in blagoslovljena roka, ki so jo sam gospod škof mazilili, je prinesla iz klobuka tri listke.

V klobuku je imel striček naslednja imena: Vavpetič Fr., Tunjice; Rebolj Alojzij, Češnjice; Kovač Minka, Domžale; Habjan Cilka, Domžale; Cajhen Lojzka, Domžale; Štefka Hribar, Vir; Pirnat Vinko, Jarše; Marta Arnež, Vir; Mihaelca Stupica, Podrečje; Ivanka Bilc, Vir; Slavka Pučko, Vir; Kovač Janko, Domžale; Mici in Pavla Jezernik, Domžale; Kati Andrejka, št. Vid.

Od teh si je sreča izbrala samo tri gosposdične oziroma gosposdiče, katerim je naklonila nagrado. To so: Rebolj Alojzij, Češnjice; Pirnat Vinko, Jarše; Cajhen Lojzka, Domžale.

Za jesen in zimo

dobite v veliki izbiri

vso manufakturo

blago za moške suknje, za ženske plašče, za moške in ženske obleke, dalje trikotažo, moško perilo ter vse ostalo manufakturno in galanterijsko blago

po prav nizki ceni

v trgovini

JOS. SENICA v Domžalah.

Prav tam dobite stalno sveže specerijsko in kolonijalno blago, steklo in porcelan, železo in železnino, cement, premog in drugo po

priznано nizki ceni!

Zapomnimo si: Tisk je velesila!

ELEKTRO

instalacije za razsvetljavo in pogon izvršuje solidno in poceni

FRANC PETERLIN

koncesionirani elektrotehnik

Preserje, p. Radomlje

Pri nakupu blaga za obleke

se Vam izplača vožnja v Ljubljano,

ako pri tvrdki R. Miklauc nakupite blaga za Vas in za Vašo družino, kjer imate veliko izbiro modnih kamgarnov in sukna za moške, finega svilenega, volnenega in perilnega blaga za ženske obleke in plašče ter blaga za osebno in posteljno perilo po priznано nizkih cenah.

R. MIKLAUC
»PRI ŠKOFU«
LJUBLJANA
Lingarjeva ulica 3
Pred škofijo

Tvrdba obstoja že preko 60 let.

LEPETISKOVINE
VAM OSKRBI
MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE

Dve prednosti

imajo naši izdelki: 1) da so solidni in 2) poceni.

Izdelujemo pletenine vseh vrst in modne izdelke.

CILKA ZAJC, stroj. pletenje - Groblje, Društ. dom. P. Domžale.

Hranilnica in posojilnica v Kamniku

reg. zadruga z neom. zavezo — v lastni hiši **Šutna 22** (blizu postaje)

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najugodneje.

Vloge, vložene v gotovini po 1. juliju 1932, **izplačuje** na zahtevo vsak čas in v polnem znesku